

Sygnatura akt VI Ka 1292/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **31 stycznia 2017** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Marcin Schoenborn

Protokolant Natalia Skalik-Paś

przy udziale -

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2017 r.

sprawy **M. K., syna R. i H.**

ur. (...) w K.

obwiniony z art. 184 ust. 3 pkt 1 ustawy z dn. 9.06.2011r. Prawo Geologiczne i Górnicze (Dz. U. z 2015r. poz. 196)

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 24 sierpnia 2016 r. sygnatura akt II W 520/15

na mocy art. 437 kpk i art. 438 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpw, art. 118 § 2 kpw w zw. z art. 634 kpk w zw. z art. 119 kpw

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że obwinionego M. K. uniewinnia od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 184 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze;
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz obwinionego M. K. kwotę 1.200 (tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu poniesionych przez niego wydatków na ustanowienie obrońcy w sprawie;
3. kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb Państwa.

sygn. akt VI Ka 1292/16

UZASADNIENIE

1. wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 31 stycznia 2017 r. w całości

(...) Urząd Górniczy skierował do Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej wniosek o ukaranie M. K. obwiniając go o popełnienie wykroczenia z art. 184 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze, które miało polegać w ogólności na tym, że:

4. w dniu 11 października 2014 r. w KWK (...) dopuścił do wprowadzenia zmian do technologii wymiany lin wyrównawczych górniczego wyciągu szybowego szybu(...) przedział (...)polegających na zabudowaniu dodatkowych ograniczeń bocznych zabezpieczających linię przed ewentualnym przemieszczeniem poza obszar bębna,

5. w okresie od 11 października 2014 r. do 5 lutego 2015 r. w KWK (...) nie spowodował demontażu w/w dorobionych elementów bębna,

6. dopuścił do zastosowania bębna, którego obrzeża tarczy nie wystawały ponad zewnętrzną warstwę liny co najmniej o 10 cm,

a przez które to zachowania mające naruszać wskazane przepisy górnicze wywołał niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia człowieka oraz ruchu zakładu górniczego.

Po wszczęciu postępowania o ten czyn w dniu 1 czerwca 2015 r. i ostatecznie przeprowadzeniu rozprawy głównej, Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2016 r. sygn. akt II W 520/15 uznał obwinionego za winnego popełnienia wykroczenia z art. 184 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze polegającego jedynie na tym, że w okresie od 11 października 2014 r. do 1 lutego 2015 r. w R. na terenie KWK (...), będąc zatrudnionym na stanowisku sztygara oddziałowego, wbrew obowiązkowi nie spowodował demontażu elementów bębna dospawanych przy wymianie liny wyrównawczej w dniu 11 października 2014 r., w wyniku czego dopuścił do możliwości wykonywania czynności związanych z przemieszczaniem bębna w sposób mogący wywołać niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia pracowników oddziałów szybowych i za to na mocy art. 184 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze wymierzył mu karę grzywny w wysokości 1.000 złotych. W konsekwencji na mocy art. 118 § 1 kpw w zw. z § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawie o wykroczenia i art. 21 ust. 2 w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa 100 złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania i 100 złotych tytułem opłaty, a także 480 złotych tytułem kosztów opinii biegłego.

Apelację od powyższego wyroku złożył obrońca obwinionego. Zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucając mające wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów postępowania, a to art. 7 kpk w zw. z art. 8 kpw, art. 168 kpk i art. 169 kpk i art. 170 kpk w zw. z art. 39 § 1 i 2 kpw, art. 424 § 1 pkt 1 kpk w zw. z art. 82 § 1 kpw oraz art. 5 § 2 kpk w zw. z art. 8 kpw, skutkujące bowiem błędnymi ustaleniami faktycznymi przyjętymi za podstawę orzeczenia i polegającymi na przyjęciu, że obwiniony dopuścił się zarzucanego mu czynu, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie obwinionego, względnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył, co następuje.

Apelujący zasadnie domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i uniewinnienia obwinionego od popełnienia zarzucanego mu czynu, tj. wykroczenia z art. 184 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze.

Sąd wydaje wyrok uniewinniający w razie stwierdzenia po rozpoczęciu przewodu sądowego, że czyn którego obwiniony miał się dopuścić nie zawiera znamion wykroczenia (art. 62 § 3 kpw w zw. z art. 5 § 1 pkt 2 kpw).

Tymczasem opis czynu przypisanego obwinionemu przez Sąd Rejonowy, stanowiący odzwierciedlenie poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, nie zawiera znamion jakiegokolwiek wykroczenia, w szczególności tego z art. 184 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze.

Przepis ten przewiduje odpowiedzialność za wykroczenie osoby, która w ruchu zakładu górniczego wykonuje lub dopuszcza do wykonywania czynności w warunkach innych niż określone w ust. 1 (czyli innych niż w warunkach zagrożeń pożarowych, tąpniętami, gazowych, pyłowych, klimatycznych, wodnych, pozostających w związku z jazdą szybem albo w związku przechowywaniem lub używaniem środków strzałowych i sprzętu strzałowego), w sposób mogący wywołać niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia człowieka lub ruchu zakładu górniczego.

Natomiast wedle Sądu Rejonowego obwiniony miał nie tyle dopuścić do wykonywania czynności w sposób mogący wywołać wymagane przywołanym przepisem niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia człowieka, co jedynie swoim zaniechaniem stworzyć dopiero możliwość wykonywania takich czynności, którymi in concreto było ręczne przemieszczanie bębna z dospawanymi elementami. Dopuszczenie do możliwości wykonywania takich czynności, oparte zatem na ustaleniu, iż do ich wykonania jeszcze nie doszło, a jedynie możliwym jest dopiero ich wykonanie, co siłą rzeczy musi również oznaczać, iż nie zaistniało związane z tym potencjalne niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia człowieka, nie jest jednak penalizowane na gruncie art. 184 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze. Warunkiem odpowiedzialności jest bowiem zawsze wykonanie czynności mogącej ze względu na sposób jej wykonania wywołać wskazane niebezpieczeństwa, czy to osobiście przez sprawcę, czy też inną/inną osobę/osoby, kiedy sprawca do tego jedynie dopuszcza. Ustawa nie przewiduje natomiast odpowiedzialności za usiłowanie popełnienia wykroczenia stypizowanego w art. 184 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (por. art. 11 § 2 kw).

Akurat w odniesieniu do obwinionego nie może zaś budzić zastrzeżeń powyższe ustalenie, skoro jego inkryminowane zachowanie zakończyć się miało w dniu 1 lutego 2015 r., a więc w przeddzień rozpoczęcia urlopu wypoczynkowego trwającego do 6 lutego 2015 r., podczas gdy jedyne zdarzenie związane z użytkowaniem przerobionego bębna, nieprzywróconego do stanu pierwotnego oraz zgodnego z dokumentacją producenta, polegające na ręcznym jego przemieszczaniu przez pracowników oddziału szybowego, które dopiero miało móc stwarzać zagrożenie dla ich życia i zdrowia (transportowany przedmiot również z powodu dospawania do jego obrzeży dodatkowych elementów na potrzeby wymiany liny w dniu 11 października 2014 r., w późniejszym czasie do końca nieusuniętych, nie gwarantował bowiem stabilności, a zatem mógł się przewrócić i np. przygnieść człowieka) zaistniało przecież dopiero w dniu 5 lutego 2015 r.. Wcześniej bęben miał stać nieużywany zabezpieczony należycie na stojaku. Jedynie w dniu 13 stycznia 2015 r. usunięto z niego wał, ale wówczas związane z tym prace pod nadzorem obwinionego miały zostać wykonane w sposób niemogący wywołać niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia człowieka lub ruchu zakładu górniczego.

Niespodowodanie doprowadzenia bębna do stanu pierwotnego, zgodnego z dokumentacją producenta, nawet jeśli taki obowiązek miałby ciążyć na obwinionym, nie może być natomiast w realiach sprawy rozpatrywane w kategorii nieprzestrzegania przepisów lub zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, penalizowanego w art. 283 ust. 1 Kodeksu pracy, kiedy nie zostało ustalonym, że w/w przedmiot, mogący ze względu na sposób jego transportowania stwarzać zagrożenie dla życia i zdrowia człowieka, miał być w takim stanie przewidziany do użytkowania. Przecież odnośnie dnia 5 lutego 2015 r. przyjętym nawet zostało, iż doszło wówczas do samowoli osoby, która poniosła śmierć w wyniku przygniecenia przez przemieszczany ręcznie przedmiotowy bęben, a uchybieniem obwinionego miało być, że taką samowolę, z racji „zwyczajów panujących w górnictwie”, mógł i powinien przewidzieć.

Już tylko więc z podanych względów, natomiast bez potrzeby szerszego odniesienia się do zarzutów i twierdzeń apelującego, mając oczywiście na względzie również obowiązujący w postępowaniu odwoławczym ze względu na kierunek zaskarżenia (na korzyść) zakaz reformationis in peius (por. art. 434 § 1 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpw), a to w związku z ustaleniami Sądu I instancji wykluczającymi odpowiedzialność obwinionego za pozostałe zachowania objęte zarzutem wniosku o ukaranie, zaskarżony wyrok jako wydany z obrazą prawa materialnego, tj. art. 184 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze poprzez niezasadne jego zastosowanie w stanie faktycznym, należało zmienić i M. K. uniewinnić od popełnienia zarzucanego mu czynu, czego konsekwencją po myśli art. 118 § 2 kpw musiało być również obciążenie Skarbu Państwa kosztami postępowania w sprawie, w tym wydatkami wygrywającej strony poniesionymi na ustanowienie obrońcy z wyboru.